

О Б Щ И Н А Ш У М Е Н

9700 гр. Шумен, бул. „Славянски” № 17, тел.: 054/800 810

e-mail: mayor@shumen.bg, <http://www.shumen.bg>

Приложение 1

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ШУМЕН 2025 г.

**ПРИЕТ С РЕШЕНИЕ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ШУМЕН
№ 325 ПО ПРОТОКОЛ № 16 ОТ 30.01.2025 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ШУМЕН**
- II. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА МЛАДЕЖКАТА ПОЛИТИКА**
- III. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА**
- IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ**
- V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА**
- VI. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА**

I. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ШУМЕН

Общински план за младежта на Община Шумен за 2025 г. се изготвя в изпълнение на чл. 15, ал. 1 и 16 от Закона за младежта, Националната стратегия за младежта 2021 - 2030 г. и Стратегия за развитие на младежта на територията на община Шумен 2025 – 2030 г. Разработен е в съответствие с европейските и националните политики и местните специфики за развитие на младите хора в община Шумен.

Годишният план разработва конкретни мерки за работа с младите хора в посока на насърчаване на икономическата активност и кариерно развитие, подобряване достъпа до информация и качествени услуги, насърчаване на здравословния начин на живот, превенция за социалното изключване на млади хора в неравностойно положение и др.

Основната цел е да се създаде устойчив механизъм за инвестиране в младите хора, за една пълноценна личностна и професионална реализация на територията на общината.

Общинският план за младежта се реализира в партньорство с всички заинтересовани страни на общинско ниво: Общински съвет, общинска администрация, териториалните структури на заинтересованите държавни органи, местния бизнес, образователни и културни институции, младежки неправителствени и неформални организации и др.

В годишния план за младежта са формулирани приоритети, стратегическите цели и мерките за повишаване на ефективността на младежките дейности.

➤ Демографска перспектива

Населението /по данни на НСИ от преброяването проведено през 2023 г./ е 66 713 души. По данни на ГРАО по постоянен адрес са регистрирани 12 210 души на възраст 15-29 години, а по настоящ адрес за 2024 г. младите хора са 10 345.

Демографските показатели, свързани с развитието на населението на община Шумен, не се отличават съществено от тези за страната. Анализите на НСИ показват, че:

- се повишава средната възраст на населението, а броят на младите хора намалява;
- голяма част от младите хора живеят в градовете и само $\frac{1}{4}$ в селата;
- запазва се висок процент на продължилите своето образование във висше училище;
- в национален мащаб с високи темпове се развиват информационните технологии, като 54 % от младежите на възраст от 16 – 24 г. са с основни и над основните дигитални умения;
- младите хора в България сравнително късно заживяват самостоятелно и получават финансова независимост;

- позицията на младежите на трудовия пазар е специфична, защото в повечето случаи нямат професионален опит, а липсата на добро заплащане и условията на труд демотивират част от младите хора.

Изложените тенденции са съотносими с процесите, които се развиват на общинско ниво.

➤ ***Младите хора в малките населени места и селските райони***

Народните читалища в малките населени места на територията на общината са единственото пространство за социално общуване на младите хора, но броят на ангажираните младежи на възраст до 29 години с читалищна дейност в малките населени места е сравнително нисък. Задържането на млади хора в малките населени места е предизвикателство, което е тенденция и на национално ниво и за което се предвиждат мерки като разширяване достъпа до култура, запазване на образователни институции в малките населени места, развитие на възможностите за работа чрез отдалечен достъп и др.

➤ ***Заетост***

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ към 06.01.2025 г. броя на регистрираните безработни лица от 18 до 29 години е 150. В отраслите селско стопанство, икономика, търговия строителство и услуги, заетостта на младежите е общо 299.

➤ ***Достъп до образование***

Общият брой на училищата на територията на Община Шумен е 26. Общинските училища са 19 в т.ч: 2 начални, 7 основни, 2 обединени, 2 профилирани гимназии, 5 средни училища и една професионална гимназия. Държавни са 4 професионални гимназии, 1 духовно училище, Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование, Център за специална образователна подкрепа. Функционират 4 центъра за подкрепа за личностно развитие – ОДК „Анастас Стоянов“, УСШ „Хан Крум“ и 2 средношколски общежития. В системата на висшето образование – ШУ „Епископ Константин Преславски“ и филиал Шумен към МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна.

Задържането на ученици чрез атрактивни специалности и професии, които предполагат реализация на местно ниво е предизвикателство, чието решение ще бъде търсено не само чрез настоящия документ, но и чрез последващи документи в сферата на образованието.

➤ ***Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение***

Община Шумен работи съвместно с Общински здравен център за информация, консултации и образование, като част от изпълнението на работните задания на програмите: Програма за превенция на зависимостите 2025 – 2029 г., Национална програма „Работа на полицията в училищата“, „Предпазване на младите хора от престъпления“ и др.

ОЗЦ/ПИЦ предлага услуги свързани със:

- здравно образование и здравна профилактика;
- превенция на рисковото сексуално поведение и полово предавани инфекции;
- осъществяване на връзка и насочване към други специалисти;
- анонимно и безплатно консултиране по здравни теми.

➤ ***Младежко доброволчество***

През 2024 г. е реализиран проектът „Доброволството е супер яко!“, чията цел е да рязасни по достъпен начин, какво представляват доброволческите инициативи. Чрез силно присъствие в социалните мрежи, специални тематични видеа,

доброволчески академии и интерактивен наръчник са представени пред младежите всички възможности, които доброволчеството отключва пред тях.

Организиран са младежки академии, доброволчески работилници с местните граждански организации, чиято цел е да подчертае ползите, достъпността и разнообразието на доброволческата работа.

Доброволческата дейност на местно ниво се характеризира със спорадични прояви и нерегулярен характер. Усилията на общинска администрация в настоящия план са в посока на подкрепа и популяризиране.

➤ *Гражданска активност на младите хора*

Гражданският сектор като цяло няма опит в съвместна работа с местните власти при формулирането и мониторинга на политики, включително и на такива, свързани със задържането на младежите в общината. Отделни граждани на самодеен, неорганизиран принцип се включват в изпълнението на инициативи, които не са свързани с конкретни политики. Основна причина за това е преобладаващото убеждение, че всичко свързано с темата „политика“ се асоциира с функциите на държавните и местните органи на управление и гражданите не виждат там своето място.

В опит за промяна на нагласите са проведени срещи на общинска администрация с представители на ученическите съвети и местни неправителствени организации за запознаване с тенденциите, политиките на общината и в търсене на мнението на младите хора за включването им в обществения живот.

➤ *Свободно време, творчество и култура*

В Културния календар на община Шумен са включени редица събития, насочени към младите хора на общината. Целта е насърчаване на партньорството между младежките организации и тези от културната, образователната и спортната сфера, както и подкрепа на дейности и инициативи за повишаване на творческите умения на младите хора, организиране на младежки срещи, фестивали, работилници, стимулиране на младите хора да посещават културни институции и мероприятия.

II. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА МЛАДЕЖКАТА ПОЛИТИКА:

Общинска администрация работи в помощ на младежката общност в следните приоритети, утвърдени в Националната стратегия за младежта (2021-2030 г.) и Стратегия за развитие на младежта на територията на община Шумен 2025 – 2030 г.

ПРИОРИТЕТ 1: НАСЪРЧАВАНЕ НА АНГАЖИРАНОСТТА, УЧАСТИЕТО И ОВЛАСТЯВАНЕТО НА МЛАДИТЕ ХОРА

Стратегическа цел 1.1.: Подготвяне на младежта и развитие на механизъм за пълноценно участие в процес на вземане на решения

Стратегическа цел 1.2.: Младежка информация

Стратегическа цел 1.3.: Укрепване на капацитета на младежките организации и организациите, които работят с младежта.

Дейности:

Повишаване на информираността за възможностите за финансиране на младежки проекти и оптимизиране на процедурите за кандидатстване по общински програми.

С изпълнението на проекти и дейности се цели да се повишат както знанията и уменията на младите хора, младежките лидери и младежките работници, така и да се повиши организационния опит и капацитет за създаване на среда, формулиране на цели, постигане на резултати и др.

Дейностите се предвижда да обхванат разнообразни форми, пряко свързани с развитието на знания и умения като обучения, симулации, дебати и др.

ПРИОРИТЕТ 2: ПЪЛНОЦЕННО МЛАДЕЖКО СВОБОДНО ВРЕМЕ

Стратегическа цел 2.1: Подобряване на състоянието на младежките зони/пространства и създаване на нови от и за младежите на община Шумен

Стратегическа цел 2.2: Насърчаване на активността на младежта за реализиране на младежки дейности и доброволчески инициативи в неформални групи

Стратегическа цел 2.3: Организиране на кампании по важни за младежта теми

Стратегическа цел 2.4: Опазване на културно-историческото наследство на община Шумен и популяризирането му

Дейности:

Проекти и дейности, създадени от и/или за млади хора, които са допълнителна възможност за пълноценно прекарване и осмисляне на свободното време, като се повиши ангажираността към обществени процеси и пространства и се подобри разбирането за ролята на младите хора в обществените процеси и обществения живот.

Създаване на пряка възможност за развитие на гражданска култура, като младите хора се научават как да балансират между активност и пасивност, права и задължения, съгласие и отказ, доброволно и задължително участие и пр.

Доброволческите дейности, които обхващат от ежедневни дейности като почистване и боядисване на обществени пространства до постоянни доброволчески инициативи и ангажименти към организации, независимо дали са младежки или други.

ПРИОРИТЕТ 3: РАЗВИТИЕ НА ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО КАТО КУЛТУРА

Стратегическа цел 3.1.: Повишаване на нивото на участие на младите в доброволчески дейности

Стратегическа цел 3.2.: Повишаване на доверието към и значението на доброволческите дейности сред младежта

Стратегическа цел 3.3.: Ангажиране в доброволчески инициативи за опазване на културно-историческото наследство на община Шумен, туристически забележителности и пътеки и пр.

Дейности: Създаване на условия за насърчаване и реализиране на повече доброволчески инициативи.

Ангажиране в доброволчески инициативи. Дейностите се предвижда да обхванат както конференции, акции, семинари, академии и др.

ПРИОРИТЕТ 4: РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКАТА РАБОТА

Стратегическа цел 4.1.: Подобряване на информираността в обществото за ролята и значението на младежките работници

Стратегическа цел 4.2.: Създаване на условия за поддържане на високи нива на компетентност на младежките работници

Стратегическа цел 4.3.: Осигуряване на устойчивост на професионалната заетост на младежките работници

Дейности:

Подкрепа за развитието на мобилна младежка работа.

Насърчаване използването на дигитални инструменти в младежката работа.

Развиване на знания и умения като обучения, симулации, дебати и др. с цел повишаване на достъпа до качествена информация, свързана с младежкото участие и младежката работа.

ПРИОРИТЕТ 5: НАСЪРЧАВАНЕ НА НЕФОРМАЛНО УЧЕНЕ

Стратегическа цел 5.1.: Създаване на условия за насърчаване и реализиране на повече и качествени дейности в полето на НФО на местно ниво

Стратегическа цел 5.2.: Насърчаване на младежта към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт

Стратегическа цел 5.3.: Превенция на проблеми, свързани с психичното и физическото здраве на младежта, в това число проблемим свързани със сексуалното и репродуктивното здраве

Стратегическа цел 5.4.: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младежта по отношение на опазване на околната среда

Дейности:

Младежки обучения и академии, уроци (по чужд език, дигитална грамотност, сексуално и репродуктивно здраве и пр.), дебати и симулации на събрания, групи за четене, дискутиращи общества, любителски дейности и др.

III. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА /Приложение 2/

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Основните принципи за постигане на целите са посочени в Националната стратегия за младежта 2021-2030 г. и Стратегия за развитие на младежта на територията на община Шумен 2025 – 2030 г., които ще се използват за реализирането на дейностите в настоящия план.

Изключително важно за реализирането на посочените дейности в Плана е взаимодействието между Общинска администрация, Дирекция „Бюро по труда”, училища, читалища, спортни клубове, младежи, младежки и неправителствени организации.

При работата с младите хора ще се прилагат европейските принципи, норми и стандарти.

Организирането и изпълнението на дейностите е съобразено с действащата нормативна уредба.

V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Контролът по изпълнението на програмата се осъществява от Кмета на община Шумен.

Мониторинг на текущото изпълнение на утвърдените дейности, се осъществява от ресорния заместник – кмет и експерти от отдел КМДС към общинска администрация – Шумен.

Наблюдение на текущите дейности се извършва от отговорните /компетентните/ за съответната област специалисти и експерти.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Дейностите за реализация на плана ще се популяризират чрез:

- сайта на Община Шумен и Общински младежки съвет;
- национални и местни електронни и печатни медии;
- социални медии;
- Общински медиен център.